

D • N

12/7 1952

Det blev Eisenhower

Striden om den republikanska presidentkandidaturen har avslutats med general Eisenhowers fullständiga seger. En lika hetsig strid om nomineringen har inte ägt rum sedan 1912, då Wilson och Clark stred om demokraternas röster, William Taft och Theodore Roosevelt om republikanernas. Den gången segrade Taft, till stor del på grund av att han som den republikanska "maskinens" ledare vann de av ett fåtal partifunktionärer tillsatta delegationerna från Södern; för några dagar sedan syntes det sannolikt att hans son Robert Taft skulle segra genom exakt samma metoder, men konventets beslut att ge de omstridda delegatörerna från Texas, Louisiana och Georgia åt medtävlaren blev inledningen till Tafts nederlag. År 1912 blev kampens följd en schism inom partiet, mellan de officiella republikanerna under Taft och progressisterna under Roosevelt, samt det demokratiska partiets triumf. Nu finns ingen risk för en brytning; Robert Taft och Eisenhower, under nomineringskonkurrensen nära att ta heders och ära av varandra, har redan försonats och utbytt de ömsesidiga lovprisanden som ingår i dylika arrangemang.

Vartför segrade Eisenhower? Vid konventets början hade Taft klart försprång bland delegaterna. De republikanska koryfärer som inbjudits att hålla särskilda anföranden i konventet — general MacArthur med sin blandning av lysande intelligens, dåligt omdöme och ondskefullhet, expresidenten Hoover, en briljant organisatör men förgiftad av hatet mot Franklin Roosevelt och det nya Amerika, senator McCarthy, hos vilken det lymmelaktiga och det löjligen i amerikansk politik ingått en så perfekt förening — har alla uppenbarligen varit anhängare av Taft. Men denne, som tjänat så troget, så skickligt och så hänsynslöst i partiet, såg på några få dagar sina delegationer, till synes stabila och fast instruerade, smälta samman; hans berömda ängvält föll i spillror redan vid den första voteringen.

En orsak till vad som skett, den mest tydliga, är helt enkelt insikten att Eisenhower, inte Taft, kunde tänkas vinna de tveksamma miljoner valmän som behövs för en republikansk seger. Taft har efter all sannolikhet en starkare ställning bland dem för vilka det är självklart att rösta republikanskt, inom det gamla gardet av konservativa. Men i USA, med dess majoritetsval och dess tvåpartisystem, gäller det att hemföra marginalrösterna i centern. Storbönderna i Iowa, medelklassen och överklassen i New York, Massachusetts och Ohio kommer att rösta republikanskt, vare sig kandidaten heter Taft, Warren, MacArthur eller Eisenhower. Men med dem segrar man inte. Det är de osäkra det gäller att värva, och det var Eisenhowers sak, krigshjälten som är oberoende av partipolitik och vars åsikter är nästan okända.

Men denna Eisenhowers seger kan därför också betraktas som en folkets seger över de professionella politikerna. Det har berättats om hur televisionen avslöjade yrkesmännens tvister i kommittéerna, hur menige man reagerade, hur tiotusentals brev från väljare krävde att det skulle bli Eisenhower och inte Taft. Det är antagligt att denna folkliga påtryckning blivit utslagsgivande och att nomineringen i denna mening

innebär en seger för demokratin. Men, kan det sägas, är inte resultatet lika väl att tolka i motsatt riktning? Är det inte fältherren som segrat över politikern? Något ligger i invändningen; det som hänt är något av en protest mot den yrkesmässiga politiken. Väsentlig är dock inte den tanken. Ingen tvivlar på att Eisenhowers demokratiska åskådning är lika självfallen och klar som Tafts eller Trumans; alla vet att det är de civila egenskaperna, det medborgerliga sinnelaget som gjort fältherrens seger möjlig.

Eisenhowers inrikespolitiska hållning vet man inte mycket om. Av hans uttalanden får man intrycket av konservativt frisinne, av en allmän misstro mot statsingripanden och radikala reformer — antagligen för enad med en betydande okunnethet — men också av verklig känsla för medborgerlig frihet och likställighet. Det finns inte ett ens av den reaktionära anda som förmärks hos Taft, hur väl han än söker dölja den. Över Eisenhowers person är det något ärligt, öppet och samarbetsvilligt, som lovar gott även på de områden där han är helt

oprövd; det var främst som medlare, sammanhållare och kraftcentrum som han vann sina triumfer som krigsherre.

Taft har betecknats som det demokratiska partiets kandidat; inom detta parti önskade man att han skulle segra vid konventet för att säkra ett republikanskt nederlag vid valen. Han har också betecknats som rysarnas kandidat; ryska uttalanden visar med vilka förhoppningar man sett på denne ursinnige antikommunist — därför att han representerar så pass mycket av isolationism som i dagens Amerika över huvud är tänkbart hos en ledande politiker.

Från denna synpunkt måste Eisenhowers nominering överallt i den fria världen hälsas med glädje. Det republikanska programmet i utrikesfrågor är oklart; den republikanske presidentkandidaten är klar, han fullföljer den politik i fråga om stöd och hjälp åt Europa och åt andra av kommunismen hotade områden som Truman och Marshall genomfört sedan fem år. Vare sig Eisenhower segrar vid valet i november eller inte kan vi räkna på att USA lika fast som hittills värnar Västeuropa. Omröstningarna i Chicago har följts med spänning och oro i alla demokratier. Utgången innebär en garanti för att Amerika står vid vår sida — och det är blott Amerikas makt som kan skydda oss.